

SON DERS

Nureddin Yıldız Hocaefendi'nin 05.05.2013 tarihli (211.) Hayat Rehberi dersidir.

Bismillahirrahmanirrahim.
Elhamdüli'Ilahi Rabbi'l âlemin ve sallallahu ve sellem âla seyyidina Muhammedin ve ala alihi ve sahibihi ecmaîn

Aziz Kardeşler,

İnsan eğitilirken hem ödülde hem de cezada, küçükten büyüğe doğru gidilir. Önce "Aferin!" denir, sonra harçlık verilir. Sonra da şu alınır, bu alınır ve takdir edilir. Kınanırken de dudak bükülür, kaş çatılır. Ondan sonra bağırılır, arkasından kulak çekilir, arkasından da kötek vurulur. Böyle bir sırayla gider bu. İnsan eğitilirken de yerilirken de belli bir kademe ile yukarı doğru çıkılır veya aşağı doğru inilir. Çünkü nihayetinde insan bu, kırılmadan dökülmeden tamir edilmesi gerekir. Bir insanın en değerli neyi varsa onu, en sona bırakmak gerekir. Mesela; yaramazlık yapan bir çocuğu, ilk yaptığı yaramazlıkta balkondan atmayız. Balkondan hiçbir zaman atmayız; ama bağırarak, dövmek, ceza vermek her biri çocuğun seviyesine göre yaşına göre fark etmeli ki yaptığımız iş ciddi olmuş olsun.

Kardeşler,

Bir insanın hayatı en değerli şeyidir; daha ötesi yok çünkü. Ölene, insan denmiyor. O yaşamıyor. Binaenaleyh, bir insan eğitilecekse ve ona ders verilmek isteniyorsa ya da bir insan çevresinden ders alacaksa en son ders, ölümdür. Çevresindeki ölümlerden veya kendinden önceki ölümlerden ders almayan için verilebilecek hiçbir ders yoktur. Ömer radiyallahu anh dedi ya "Öğüt olarak ölüm yeter!" Bir Müslüman'ın ölüm üzerinden kendisine ders çıkaramaması, son dersi de bitirdiğini gösterir. Ölüm kendisine ders olmayan birisinin, öleceğini düşünemeyen, kendinden önceki ölümlerin akıbetin dersinden ders çıkaramayan birisi; çok yağmur yağmasından mı ders çıkaracak? Çok sıcak bir mevsimin, güneşin hararetinden mi ders çıkaracak? "Yüz kiloyu kaldıramam; ama üç yüz kilo kaldırırım." mı der insan? Ölüm, insanın en son noktasıdır. Sonra sen yoksun zaten. Dolayısıyla ölüm üzerinden Allah'a yaklaşamayanın, yaklaşmak için kullanabileceği daha tesirli bir ilaç yoktur.

Dünyadaki en gereksiz işlerden birisi, cenazenin başında yarım saat nutuk atılmasıdır. Hele hele cenaze yakınlarının sahiplerine, orada vaaz yapılması kadar gereksiz bir şey yoktur. Tezattır bu! Anlayacaksa tabutun içindeki dayısından, amcasından, babasından, belki de oğlundan ya da kendinden yaşça daha küçük birinden anlamıştır büyük ihtimalle. Anlamamışsa ne anlatacaksın? Tabut, son derstir! Mezarlıklar son derstir! O dersten sonra zil çalar. Sağırlar, körler yollarına devam ederler. Kur'anımız da bizi böyle eğitmiştir. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz de böyle eğitmiştir. Bizim, ölümden daha büyük bir ders olabileceğini tasarlamamız bile mümkün değildir.

Kardeşler,

Ne yazık ki bu son dersi, kaybetmek üzereyiz. Çünkü ölüm, izlediğimiz bir filmin senaryoları gibi her gün karşımıza oyuncaklaşarak çıkmaya başladı. Sevgili Peygamberim sallallahu aleyhi ve sellem, "Kıyamet alametlerinden..." diye haber verdiği hakikatlerden birisi daha çıktı. Bu sadece elli sene önce, kırk sene önce, bilemedin otuz sene önce ortaya çıktı. Bir köyde, bir kasabada üst üste beş cenaze olsa her halde insanlar, kıyamet koptu zannederlerdi. Bir şehirde bir trafik kazası olsa bütün insanlar oraya toplanıp "Büyük afet nereden geldi? Nuh tufanı mıdır nedir?" diye merak ederlerdi. Bir otobüs devrilince, bir uçak düşünce "Kaç kişi kurtuldu?" diye sayıyor insanlar. Ölmek normal oldu; kurtulmak normal değil çünkü. Bir bayram tatili başladığında, bayramlar arası yarış başlıyor. "Bu bayram trafik kazasında kaç kişi ölecek bakalım. Geçen bayram kazandı, bu bayram geçemediler." diyor.

Ölüm ürkütücülüğünü kaybetti, ders bitti! Konuşacak bir şey kalmadı. İnsanı ne ile korkutacaksın? Allah, ölüm korkusunu insanın içine sindirmişti. "Öldükten sonra, elin kolun bağlı olacağı için hiçbir şey yapamayacağın için hazırlıklı ol." demişti. Biz ise ölümü, izlediğimiz filmlerin bir parçası haline getirdik. Son ders, bitti bitiyor. Bu dersten sonra asıl büyük tufan, kıyamet var.

Kardeşler,

Çevre bozulmuş, ozon tabakası delinmiş, su kirlenmiş, tabii kaynaklarımız azalmış bunlar, elimizde olan olmayan farklı nedenlerdir. Kaybımız, yani ölümcül değildir. Biz, ölümü kaybettik. Ölüm bizim için, dirinin oyunağı haline geldi. Ölüler mahallesi diyebileceğimiz mezarlıklar, ürkütmez oldu artık. Uyduruk da olsa bir mezar korkusu vardı, o mezar korkusu da gitti. Çünkü ortada mezarlık değil; muhteşem mermer yapıtlar var artık! Güzel güzel ağaçlarla süslenmiş, güzel yazılar, nakışlar, sanat eseri mezarlıklar var artık. Ölüm ve kabir korkutamadıktan sonra dayak, tehdit de dahil hiçbir şey insan için ürkütücü değildir. Ölüm kaybolmamalı! Çünkü muhakkak öleceğiz. Öleceği kesin olan insanların bu kesin ölçüyü, bu büyük dersi, bu son dersin son dakikalarını kaybetmemeleri gerekir. Belki de şu “sosyal medya” diyerek hepten örümcek ağına dönmüş haber bombardımanının, başımıza açtığı büyük afetlere dikkat ettiğimizde göreceğiz ki kardeşler “Filan yerde, filan olay olmuş. Filan yer bombalanmış, ucuz atlatıldı. On beş ölüyle ucuz kurtardık.” diyor. “On beş ölüyle ucuz kurtulduk.” bir can bütün insanlık etmesi gerekirken; beşi, onu para etmez hale geldi insan ölüsünün.

Kaybediyoruz, ders bitiyor! Bu ders bitiyor. Canım Peygamberim sallallahu aleyhi ve sellem, ne buyurdu? “Öyle günler gelecek ki insanlar; toprağın altında ölü olmayı, üstünde diri olmaktan daha faydalı görecekler kendilerine.” Katil yakalanacak. “Niye öldürdün?” diye sorulacak. “Bilmiyorum, öldürdüm işte!” diyecek. Kimin kimi, niye öldürdüğünün belli olmadığı bir dünyaya gidiliyor. Devlet öldürürse zaten haklı, Birleşmiş Milletler kararıyla öldürülürse öldüren mübarek adam zaten. Ölüm son dersimiz! O ders başlayalı çok oldu. Ömer radiyallahu anhin mihrapta şehid edildiği gün, o ders başlamıştı. O ders bitiyor! Bittiği zaman, insanlığın dinleyebileceği hiçbir ders yoktur. Bundan sonra insanlık yamyamlaşma yarışına girecektir herhalde, yapacak başka bir şey kalmadı çünkü. Kendi ölümüyle ilgili endişesi olmayan bir insanın, çocuğunun veya başkasının hayatı üzerine ne değer yürütebileceğini kim hesap edebilir ki? Bizim filan yerdeki ölüleri fotoğraflarından izlememiz, üzerlerine zoomlanmış kamera görüntüleriyle parça parça olmuş cesetleri izleyip bir saat sonra da sofraya oturacak mide sahibi olmamız, insanlık adına çok şeyin geçip gittiğini gösteriyor.

Bir insan, bir mezarlıktan geçerken korkarken şimdi, neredeyse mezarlıktaki ölüleri çıkarıp “Bir bakalım durumları nasıl?” diye eğlenilecek hale gelinmiş. Ders bitmek üzeredir. Biz tek başımıza ben ve sizler veya yüz iki yüz mü’min toplanıp bu afeti düzeltebilir miyiz bilemem; ama Allah, bizi ölümü bile sıradanlaştırmışlardan görmesin isteriz. Ölümü bile film üzerinde tak tak tak insanların parçalanışını seyretmekte sakınca görmeyen bir anlayışın sahibi olarak Allah bizi görmesin diye, niyaz ederiz. Çünkü bu afet, yani ölümün sıradan bir iş haline gelmesi afeti bizi de götürecektir. Çünkü Allah’ın üzerimizdeki en büyük tehdit silahıydı bu. Şeytan medyasıyla, eliyle, ayağıyla, koluyla, dişiyile, tırnağıyla ölümü bile bizim için tehdit olmaktan çıkardı. Kuran, **وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَادَى كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ**

Nasıl mezarlara tek tek geliyorsunuz? “Mezarda görüşürüz!” demeye gelen tehdidini yapıyor; ama mezar bizim için tehdit olmaktan çıktı. Hele İstanbul’un tarihi mezarlıklarından yer aldın mı, üstüne de mermer haneni yaptırdın mı niye öleceksin ki? Ebedi istirahatgâhına gidiyor zaten. Ebedi istirahatgâh, dilin kurusun! Kim ebedi istirahat etti bu dünyada? Peygamber bile aleyhisselatu vesselamın ödü patladı ölümünden! “İyi ki bir öldü ha, iyi ki öldü. Filanca sanatçı ebedi istirahatgâhına kondu.” Allah Allah! Ne zamandan beri azap, istirahat oldu.

Kardeşler,

Bu çürüyen dersimizin ve idrakimizin görüntüsüdür. Ebedi istirahatgâh! Hem Zincirlikuyu diyorsun, hem de ebedi istirahatgâh diyorsun. Adı Zincirlikuyu bunun. Nasıl ebedi istirahat ediliyor orada? Zaten merhum gözünü kapattı, merhum. Merhum oğlu merhum! Merhum, Allah’ın rahmetine ermiş. Ömrü Allah’a isyanla geçmiş, ölü ölmez de merhamete uğramış. Ashâb-ı Kîram’ın da ödü patlamış bu arada, “Ölünce ahirette ne edeceğiz?” diye.

Aziz kardeşler,

Biz Ümmet-i Muhammed'iz sallallahu aleyhi ve sellem. Gerçekçiyiz biz! Ayağı yere basan bir idrakimiz vardır bizim. Ölüm, bizim oyuncağımız değildir. Vakti geldiğinde Allah'ın en büyük tehdidi olarak ölümlle karşılaşacağız. İmanla ve salih amelle gidersek oh be, oh be! Ebedi abat, büyük bir istirahate girdik o zaman; ama bu endişe, bu endişe uykularımızı kaçırmalı bizim.

Bera bin Azip isimli sahabe -Allah ondan razı olsun- diyor ki: "Bir gün Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemle beraber Medine'de dolaşıyorduk. Bir yerden bir yere gidiyorlardı herhalde. Bir boş arazide kalabalık bir grup gördü, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem. 'Kim bu adamlar, ne yapıyorlar burada?' diye sordu. 'Ya Resûlullah! Bir cenazemiz var, o cenazenin mezarı kazılıyor.' dediler." Bera bin Azip radiyallahu anh diyor ki: "O kadar koşarak hareket etti ki biz geride kaldık, koştu mezarın kazıldığı yere gitti. Yere çömeldi. (Sahabe diyor bunu) Ben de ne yapacak diye merak edip tam karşı cephesine geçtim. Orada birkaç kişi mezar kazıyorlar. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem dizlerinin üzerine çömelmiş, o mezar kazılışını seyrediyor, o arada tefekküre daldı. Yani düşünmeye başladı Peygamber aleyhisselam efendimiz. O mezar kazılıncaya kadar hüngür hüngür ağladı." diyor. "O kadar ağladı ki mübarek gözlerinden damlayan yaşlar, yere düşüp küçücük bir gölcük oluşturdukları orada" diyor. "Sonra mezar kazıldı, 'Cenazeyi getirin.' dendi; ayağa kalktı, eliyle mezarı işaret edip 'Canım kardeşlerim! Şura için hazırlık yapın.' buyurdu. 'Şura için hazırlık yapın' buyurdu." Ebedi istirahatgâh, ebedi istirahatgâh! Tabi o çukur, Zincirlikuyu değildi. Medine toprağı, ora için hazırlık yapmak lazım.

Kardeşler,

Ölüm, elimizden giderse biz yandık. Yandık. Ölüm korkusunu kaybettikten sonra kaybedecek bir şeyimiz kalmaz bizim. Senin Peygamberin ki rahmete'l li'lalemindir. Onun varlığı kendisinden önce insanlık için rahmettir sallallahu aleyhi ve sellem; ama bu hadisi şerifi, Ahmed bin Hanbel'den ve Beyhaki'nin Şuabu'l İmanı'ndan naklettim. O ki yerler, gökler onun peşinde koştu. Bir mezar kazılırken mübarek gözlerinden akan yaşlar toprağı ıslattı.

Kardeşler,

Sıradan bir köydeki, şehirdeki, nerede ise bir kabristanda bir öğle namazından sonra gömülen cenazeyi, Allah rızası için seyredin. Bakın insanlar nasıl cep telefonlarını da kapatmıyorlar. "Oo nerdesin, epeydir görüşemedik! Cenazeler de olmasa görüşemeyeceğiz." diyorlar. Düğün mübarek! Oturup tefekkür edip şöyle bir "Biz de bir gün buraya geleceğiz." diyemiyoruz. Ders bitmek üzere çünkü. İşte orada güya çocukları, filan yakınları sembolik gözyaşları akıtıyorlar. Cigara, tabi açık alan olduğu için serbest. Efkâr var orada, cigara tabi içilir, efkâr! Efkârından cigara da devam. **إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ** Sırf bu yüzden, dostlarımı kaybetmeyeyim, insanlara karşı içimdeki samimiyet azalmasın diye mezarlıklara gidemiyorum. Peygamberi ağlatan sahne var; "Oo hoca nerdesin, göremedik, selamun aleyküm." Kucaklaşmalar oluyor, "Ne var, ne yok? Telefonla da aramıştım seni, yoktun filan." diyorlar birbirlerine. Yahu dur kardeşim, Yasin okunuyor şurada ya, dur! Fakat onun için ders bitmiş, hoca önemli onun için orada. Ders bitmiş ama. Orada elin, ayağın nasıl hareket ediyor? İkinci namazına da sen taşınabilirsin buraya. Ertesi günün abonesi belki sensin. Hocayı görmüş, filancıyı görmüş! Hele bir siyasi adam varsa orada, mezarlığın altı üstüne gelse önemli değil. Orada daha değerli zaten. Çünkü ders bitti. Ölüm, ders değil artık! Bir otobüs devrildi, yedi kişi kurtuldu, diye sayılıyor artık.

Kardeşler,

Ayağımızın yere basması lazım! Keşke şehirlere gelmeseydik. Keşke medya bize yirmi saat haber bülteni vermeseydi de ölümden korkar olsaydık. Çünkü o korkuyla beraber haram işleyemeyecektik. Sabah namazına kalkacaktık. Bu hayatın aslı, insanın garip olarak bu dünyada yaşamasıdır. Bir ağacın altında dinlenip yoluna devam edecek olan yolcu gibi yaşayan Peygamberin ümmetiyiz sallallahu aleyhi ve sellem. Fakat tulu

emel yani, sanki dünyadan hiç gitmeyecekmiş gibi yaşayışımız, “Tıp muhakkak yüz on yaşında da olsan seni diriltir, genç yapar.” diye umutvar oluşumuz, yedi bitirdi bizi, yedi bitirdi bizi!

Yüz yaşına gelmiş insanlar bile “Ee amca sen evde dinlen.” deyince doğru telefona sarılıyorlar, “Doktor bana bakmadı.” diyor. Pehlivanlık güreşlerine katılacaktı sanki de doktor bakmamış ona. Ölmeye hiç razı değiliz, ölmeyeceğiz ki! Ölür mü? “Doktor ona ‘Yaşayacaksınız.’ dedi. Hem de sosyal güvencesi de var. Niye ölsün ki?” diye evham ediyoruz.

Kardeşler,

Bu dersi bitiremeyiz biz, bu dersi bitiremeyiz! Bu ders bittiği gün, biz bittik demektir. Biz, ölülerin çocukları ve torunlarıyız. Dedesi ölü, dolayısıyla ölü torunu olmayan insan var mı bu dünyada? Ölmüşlerin çocuklarıyız ve yarın toprağın yiyeceği bedenlerimiz var bizim. Bu hakikatleri evlerimizde konuşmalıyız. Vakıflarımızda, derneklerimizde muhakkak bu ders yapılmalıdır. Hangi ders? Ölüm, en büyük silahı Allah’ın! Her şey onun silahı, yer gök onun silahı zaten; ama gözümüzün içine soktuğu silah bu silahtır.

“Bu büyük mülkün sahibi, her şeyin sahibi olan Allah ne yücedir. Her şeye kadirdir o Allah. O Allah ki ölümü ve hayatı yarattı.” “ **الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ** ” O Allah ki ölümü ve hayatı yarattı.” İşte ders burada! Ölüm, hayattan öncedir. Çünkü sen doğduğunda, deden ölmüştü büyük ihtimalle. En kötü ihtimalle onun dedesi ölmüştü. Senin varlığından önce yokluğun, daha büyük bir gerçektir. Doğdu, ölünün torunu olarak doğdu ama. Dolayısıyla yaşama ihtimali var ve öleceği de kesin bu bebeğin yirmi sene sonra, seksen sene sonra. Herkesin ölümü yüzde yüz kesin; ama yaşayacağı kesin değil. Kur’an işte **الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ** “Ölümü ve hayatı yaratan Allah.” diyor. Ölüm yüzde yüz çünkü. Hayat yüzde yüz değil!

لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَفُورُ Ölümü, sonra da hayatı yarattı da hanginizin daha güzel iş yapacağını görmek istedi Allah.” Demek ki hangimizin ne para edeceğinin hesabı, ölüm idrakimiz üzerinden. Bu ders ne kadar anlaşılıydıysa, şu ölüm ne kadar bize ders olduysa o kadar bir şeyler anladık bu hayattan ve o kadar Allah’a yakınlaştık demektir. Evet, ölüm var diye düğünü ertelemek gerekmiyor; ama ömür boyu zurna, davul çalmak da gerekmiyor. Bari mezarlıklarda ölüm kalsaydı. Bari cenazelerin başında konuşanlar edebiyat yapmasalardı. Bari orada rahat, doğal bir konuşma olsaydı.

Kardeşler,

Ölümü bu kadar hafife alma hakkımız yok bizim! Bu kadar hafife alamayız bu ölümü. Hiç ölmeyecekmiş gibi olur mu ya? Her dakikamız, bir ölümcül dakikadır. Evet, insan ebedi kalacak bir arzu taşıyabilir, böyle olmasa zaten bu hayatın anlamı olmazdı; ama bir mü’min, hepten de ipini salıp hiç ölmeyecekmiş gibi fiilen yaşarsa çok şey kaybeder.

Kardeşlerim,

Şu hale bakınız ki Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, elliye yakın hadisinde “Kabirde azap var.” diyor. Kur’an’da beşten fazla ayette, kabir azabından söz ediliyor. Müslümanlar, hiçbir şey yokmuş gibi “Kabir azabı var mı?” diye soru soruyorlar. Tabi, ebedi istirahatgâhta azap olur mu? Yaa ebedi istirahatgâh! Bir de merhum zaten, merhum. Hay merhum oğlu merhum be! Ashâb-ı Kîram’ın bile, Ashâb-ı Kîram’ın bile; Allah onlardan razı olduğunu Kur’an söylediği halde, Peygamber söylediği halde ödleri patladı mezara girmekten! Bir sabah namazını Resûlullah aleyhissalatu vesselam’ın mescidinde kıldırılırken hançerlenerek şehit edilen Ömer bin Hattab, evine sal yapıp götürüldü, “Ne mutlu sana!” Ali bin Ebi Talip geldi: “Ne mutlu Ömer, Allah senden razı, Peygamber’i senden razı! Bütün mü’minler seni sevdik be! Ne güzel gidiyorsun, ne güzel gidiyorsun!” dedi Ömer bin Hattab radiyallahu anha. O da gözlerini açtı, ıssız bir sesle: “Bırakın bu lafları, bırakın bu lafları! Şu kabirdeki ilk günümden kurtulmak için, bütün dünyayı verirdim.” diyor. Kabirdeki ilk gün derdi var. Kabri de

Resûlullah'ın yanı başı sallallahu aleyhi ve selem; ama Ömer ders üzereydi, dersini bitirmemişti Ömer. Ömer Medine'de oturduğu halde, bir keçinin Irak'ta ölümünden ödü patlayan bir Ömer'di çünkü. Yirmi, otuz cenaze haberiyle sarsılmayacak, gözü bile yaşarmayacak, kaba yürekli bir adam değildi. Allah ondan razı olsun.

Kardeşler,

Ölümlü pazarlık yapılması, mezarlıkların bizim için normal ve yeşil alana dönüşmüş olması, ölüm üzerinden yalan edebiyatlar yapışımız çok çirkin bir şeydir. Ben, bu edebiyata bir örnek vereyim. Yarı abdestli mi, abdestsiz mi belli değil; bir caminin bahçesinde bir tabut var. Öğleyi kılıyor millet, onlar ise orada bekliyorlar. Yarı böyle bunların, diğer yarı da camiden çıkıyor. Şimdi tabutun başındaki görevli işte "Hey Müslümanlar, işte şöyle şöyle olacak." diye konuşmasına başlıyor. Sanki millet cenazeyi görmüyor, o bize ölümü hatırlatıyor; ama ders bittiği için o, ücretli konuşmasını yapıyor tabi. Doğal ders bitti tabi. Ders yok! Sonra dua bölümüne gelindiğinde "Ya Rabb'i, şimdi burada okunan şunlar, şunlar, şunlar..." neler okunduysa artık. Parasına göre tabi, zenginse çok şey okunmuştur. Fakir fakara için ne okunacak ya! Namazdaki Fatiha'yı saysın fakir. İnna lillahi ve inna ileyhi raciûn, inna lillahi ve inna ileyhi raciûn! Zengin hiyerarşisinin daha çok istifade ettiği İslam, değil bu İslam. Donu olmadan Kâbe'nin üstünde ezan okuyan Bilal'in dinidir bu din! Zenginlerin dini değildir. Fetih günü Bilal ezan okumak için Kâbe'ye çıktığında, don yoktu ayaklarında. Fakir fukaranın dini! Zenginlere itibar eder ve fakirleri ihmal eder diye عَبَسَ وَتَوَلَّى diyen peygamberin tehdit edildiği bir Kur'an'ın dini İslam. Şimdi zenginler daha iyi hafızlar, hocalar çağırıp okuttu diye, şen şakrak gidiyor cenaze. O ne hatimler okundu, ne zikirler yapıldı! Mübarek melekler yetiştirememişlerdir bile. Akşam yazacaklar fazlasını zaten, yetiştiremeyecekler melekler.

Hatim gidiyor. Şimdi dikkat edin ama. Bakın; "Ya Rabb buradan hasıl olan sevapları, bir Adem aleyhisselamdan beri bütün peygamberlere..." Dağıtmaya başladık şimdi. "Sonra Peygamberimizin ruhun, Ashâb-ı Kîram'ın şehitler, salihler, âlimler, hocalar (say say say) ve şu tabuttaki kardeşimizin aziz latif pak ruhuna..." Hangi ruh bu, hangi ruh? Ölen kişi; bir trafik kazasında ölmüş, varisi bulunamamış biriye "Bu zavallı kardeşimizin ruhuna." deniyor. O zaman, zavallı kardeş oluyor.

Dua, tiyatro değildir. "Ne kadar güzel dua yaptı." olmaz. "Ne kabul olunmuş dua oldu." olur. O da kapalı bir kutu. Bağırıp çağırdığın zaman, dua değil o zaten. Bir sahabe böyle yapmaya kalktı da Peygamber efendimiz ne buyurdu? "Sağır olan bir Allah'a mı duyurmaya çalışıyorsun?" dedi. Elinde mikrofon dağıtıyor sevapları. Meleklerle bile pay düşmüştür ondan muhakkak! Onlar da götürsün lazım olur. Ders bitiyor kardeşler, ders bitiyor. Eğer bu ders biterse vah bizim halimize! Evet, Allah'ın öyle dost kulları oldu ki, öyle kullar gitti ki ahirete, Arş titredi onlar öldüğü gün. Sa'd bin Muaz radiyallahu anh, pak bir şehit olarak Rabb'ine kavuştuğu gün "Allah'ın Arş'ı titredi." diyor Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem. Öyle ölüme can kurban! Hanzala bin Ebî Amir radiyallahu anh öldü, yani şehit olarak öldü. Cünüptü. Cünüp olarak Rabb'ine gitmesin diye, melekler yıkadılar onu. Suyunu kim bilir nereden getirmişlerdi. Hamza, ciğeri yok olarak gitti Allah'a; ama şehitlerin efendisi olarak gitti.

Evet, ölümlü kulun söyleyeceği şey var elbette. Asım bin Sabit radiyallahu anh bir şeyler dedi. İnsan düşünüyor ki "Allah'a böyle denir mi acaba?" diye; ama dedi. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem hicretin dördüncü senesinde bir grup müşrik gelip tuzak kurdular. Dediler ki "Ya Resûlullah, Kur'an öğretecek adam gönder. Bizim köyü düzelsinler." Konferansa adam istediler işte diyelim. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem de altı kişilik bir grup seçti ve "Gidin bunların köyünde din öğretin, Kur'an öğretin." dedi. Bunların başına da Asım bin Sabit radiyallahu anh isimli sahabi koydu. "Sen bunların başısın." dedi. Mekke'ye yakın Asfan denen bir yerde, meğerki bunlar tuzak için bunu yapmışlar, köşeye sıkıştırdılar altısını da. Asım bin Sabit Bedir'de müşriklerden birini öldürmüştü. O öldürdüğü adamın karısı da "Asım'ın başını bana getirene, işte şu kadar ödül vereceğim. Asım'ın başıyla şarap içeceğim." demiş. Böyle bir adak yapmış, müşrik kadın. Şimdi, Asım da Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem dostu ve âlim, fakih bir sahabe. Ee bu sahabe, operasyonu anlamış ve bakmış ki olacak gibi de değil. Müşrikler de demişler ki "Gelin savaşmayalım. Teslim olun bize. Biz sizi Mekke'ye götürüp teslim edelim. Biz paramızı alalım, siz de orada pazarlık edersiniz." Bu Asım demiş ki "Bakın! Ben

mü'min insanım, elimi müşrikin eline tutturmam." demiş. "Siz beni bağlamak için elimi tutmanız lazım. Müşriksiniz tutamazsınız elimi!" demiş. Bakmışlar ki olacak gibi değil. Diğer beşini şehit etmişler, bu da bir tepenin üstüne çıkmış ve onlarla sonuna kadar savaşmış, sonuna kadar savaşmış. Bir sabah var ki bu oluyor, öğleye kadar savaşmış bunlarla. Sonunda okla bunu vurmuşlar, bakmış canı çıkacak, "Allah'ım!" demiş.

Şimdi konuşuyor. Cenaze töreni; ama ne diyor dikkat et! "Allah'ım ben senin dinine hizmet için çıktım, öğleye kadar senin dinini korudum. Sen de beni öğleden sonra koru. Bu müşrikler üstüme tutmasın." demiş. "Bunları üstüme tutturma!" demiş. Sonra da "Rabb'im peygamberine haber ver, görevini yapamadık biz." demiş. "Başkasını göndersin, ne yapacaksa yapsın." demiş. Aziz, latif, pak ruha bak sen! Ruh, ruh!

Kardeşler,

Masal dünyasında değiliz! Peygamber aleyhisselamin ahabını konuşuyoruz, Allah onlardan razı olsun. İyice onun öldüğüne inanınca aldılar, kafasını kesecekler. Kafasını, öldürdüğü müşrikin karısına götürecekler, o da şarap içecek. Fakat cesede yaşayamıyorlar. Arı sürüsü doldurmuş cesedi. Cesede yaşayamıyorlar. Demişler ki "Akşama kadar bekleyelim. Akşam olunca arılar gider, bu cesedi de alır götürürüz." Akşam olunca da melekler almışlar Asım'ı, götürmüşler bulamaları bir daha diye. Rica edersin Allah'tan, edersin! Sen öğleye kadar dövüş, öğlen de yere yıkılırsan "Sen de beni öğleden sonra koru ya Rabbi!" de; ama senin öğleye kadar, Allah'ın dinini koruduğunu görsün Allah. Üzerine düşeni yaptığını görsün.

Kardeşler,

Ölüm, işte bu da ölüm! Ölüm, Allah ondan razı olsun. Oldu da nitekim. Bak, duaya bak sen! Biz, bu ölüm trenini kaçırsak, biz sabahlara kadar ölüm korkusuyla ağlayamazsak, Ömer bin Hattab bile olsak, şu kabirdeki ilk gün korkusundan dolayı "Bütün dünyayı feda ederdim." diye ağlayacak bir yürek taşıyamazsak biz kardeşler, çok şey kaybettik demektir. Allah'ın dostları ölümden korktular, hazırlandılar, herkesten çok hazırlandıkları halde herkesten çok korktular. Zaten, deli cesur olurmuş, bir de cahil. Akıllının ölüm dersi bitmiyor. Peygamber bile olsa oturduğu yerdeki toprağı islatarak kadar gözleri yaşıyor ölüm korkusundan; ama öbürü vasiyet etmiştir zaten "Beni muhakkak bizim köye götürün. İstanbul'da trafik gürültüsü olur." diye. Mezarlıktan araba geçer, rahatsız olur beyefendi. Köyüne gidecek muhakkak! Sen nereye git biliyor musun efendi? Melekler amellerini nereye götürürlerse oraya git sen. **إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ** Cesedin nereye gömülürse gömülsün, ne eziyet ediyorsun insanlara "Kış günü şuraya götürün, buraya götürün." diye? Amellerin neredeyse orası bulur seni. Nasıl yaşadığın öyle öleceksin. Öldüğün gibi de dirileceksin, hiç çaresi yok vallahi! Vallahi çaresi yok!

Hadis ilminin sultanı olan en büyük muhaddis âlimlerden İbni Hacer el-Askalanî'nin ki ömrü seksen seneye yakın ömrü "Resûlullah dedi ki, Resûlullah yaptı ki, Resûlullah, Resûlullah!" diyerek geçti. Binlerce âlim yetiştirmiş, yüzlerce eseri olan çok büyük bir âlim. Şiddetli bir şekilde hastalanmış. Ziyaretler her taraftan geliyor. Sonunda iyice ağırlaşıncaya talebelerinden birine "Yasin okuyalım." demiş. O da okumuş Yasin'i şerifi. Yasin bitmiş. "Olmadı oğlum, bir daha oku." demiş. Bu arada da hazırlanıyor. İkinci okunurken **سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ** sözü geldiğinde bakmışlar ki İbni Hacer gitti. Nerede gitti? "O rahim olan Rabb'inden selam olsun sana." sözleriyle gitmiş. Ebedi istirahat işte, ebedi istirahat; ama bir ömür Allah ile selamlaşırsan **سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ** le gidersin Allah'a. Kiralık hocalarla, satılık Kur'an'la, toplanmış zikirlerle değil; dilinin, kalbinin, gözünün, kulağının saydığı zikirlerle ve tevhitlerle Allah'a git. Açtın mı ağzını, melekler bekleyiversinler ne diyeceğini.

Muhammed bin İdris eş-Şafii rahmetullahi aleyh, Şafii mezhebinin büyüğü Ümmet-i Muhammed'in büyüğü rahmetullahi aleyh, elli beş yaşında iken hayatının baharında halife, onu elçi olarak birini göndermiş. Kadılık görevi rica etmiş ondan. "Mısır'da kadılık görevini alsın." demiş. Ee kadı demek, yani hâkim; siyasetle ufak tefek ilgisi var. Valinin dediğini yapacaksın, halifenin dediğini yapacaksın. Biraz endişeli bir iş. Ebu Hanife de rahmetullahi aleyh, o görevi kabul etmediği için şehit edildi zaten. Akıllı adam! Tabi şimdi Hanefi olup şurada

burada devlet memuru olmak için, çocuğunu memur yapmak için, kızını memur yapmak için can veren hacı amcalar var ya! Tabi laik devlette memur olmakta ne sakınca olacak? Abbasi halife devletinde memur olmak, sıkıntıydı Ebu Hanife için. Hiçbir şeye yanmıyorum da kızını memur yapmak için çırpınan hacı, Hanefi oluyor da ben, mezhepsiz oluyorum; ona yanıyorum bu dünyada yani. Bu kadar terslik nasıl oldu, onu da anlamıyorum; ama bir gün kimin, kimin mezhebinde olduğunu ey Allah'ım sen, onu göstereceksin bir gün! O gün Ebu Hanife kimin yanında olacak, kim Ebu Hanife'nin mezhebinde olacak, o gün belli olacak efendi, o gün belli olacak!

Acele etmeye gerek yok, çok uzun bir zaman değil zaten. Bir göz açıp kapanınca geçmiş olacak. Bu işler o zaman belli olacak.

İmam Şafi'ye elçi göndermiş halife, "Mısır kadısı olsun." demiş. Şimdi koca halifenin elçisi Bağdat'tan geliyor. "Çek git!" desen kafa gider. Tehlikeli, nezakete uygun değil. Elçiye demiş ki "Sen Mısır'da bir handa kal, üç gün düşünüyüm." demiş. "Üç gün sonra, sana cevap vereyim ben." demiş. Doğal olan da bu zaten. Düşünecek ve uygun görürse "Kabul ediyorum görevi." diyecek. Zaten basur hastasıydı, şiddetli de hastalığı. Abdest alıp, iki rekât namaz kılmış "Allah'ım, eğer bu kadılık görevini ben beceremeyecek, günaha gireceksem al ruhumu!" demiş. Öbür bir gün içinde Muhammed bin İdris, gitmiş. Dua! Fakat öyle edebiyat yapıp "Bu mübarek adamı kaldırın buradan, cennetlere götürün. Ey melekler koşun, siz de yetişin Cebrail!" hey gidi ağıtlar, boş boş laflar onlar. Ömrünü, elli beş seneni Allah'a adarsın. Son bir isteğinde oldu mu, kırmaz seni Allah o zaman. "Tamam." der, alır seni. Asım'a da yaptı, Muhammed Bin İdris'e de yaptı. Sevdiklerini ihmal etmiyor Allah; ama dost seçiyor, fena dost seçiyor hem de. Mezarlık dostu seçiyor Allah.

Kardeşler,

Ölüm, ders değilse insanın alacağı hiçbir ders kalmamış demektir. Eğer ölüm, üzerinden lafazanlık yapacağımız bir konu haline geldiyse konuşulacak sözler bitmiş demektir. Eğer ölüm, bize Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemle buluşmayı hatırlatmıyorsa vay halimize bizim, vay halimize bizim! Eğer yaşlandıkça çocuklarımıza namaz vasiyeti, ahlak vasiyeti, sıla-i rahim vasiyeti yerine "Çocuklar filan tarlayı amcan zaten üç senedir lüzumsuz kullanıyor. Sakın ha benden sonra ona bırakmayasınız!" demek aklımıza geliyorsa, biz dünyaya tapınmış; ama ahiret yalanı, konuşmuş Müslümanız demektir.

Evet, Allah kefen giyip dolaşmamızı emretmiyor. Dünya hayatını da dünya kadar bir ağacın altında dinlenen birisi gibi kullanmamıza izin verdi Allah; ama ölürken bile dünyaya yarayacak vasiyetler yapan biriysel iş iyi değil demektir.

Kardeşler,

Ölüm şeklini vesairesini anlatmak için konuşmuyorum. Ölürken, ölmüşü görürken, ölüm hesabı yaparken aslında ne olması gerektiğini hatırlatmak istiyorum. Ölüm, bir haber bülteninde haber değildir. Hayatımızdaki en büyük gerçektir. Dünyada hiç kimsenin inkâr edemeyeceği tek şey, ölümdür. "Allah yoktur." diyen olmuştur; ama "Ölüm yoktur." diyen olmamıştır. Bu kadar büyük gerçek, gözümüzden nasıl kaybolabilir? Oturup da derin tefekkürler yapma zamanındayız. Neden biz ölümle ilgili ayetleri, şöyle hususi bir şekilde bir ders olarak dinlemeye davet edildiğimizde, düğünü bile erteleyip o derse gitme ihtiyacı hissetmeyelim? Ahmed bin Hanbel rahmetullahi aleyh ümmetimizin büyüklerinden, önderlerinden, içi doldurula doldurula imamlık ismi almışlardan birisi; birisi ona bir meselede ithamda bulunmuş. "Ahmed yanlış düşünüyor bu konuda." demiş, kendisi gibi ilim vasıflı bir insan. "Cevap olarak ne diyeceksin bunun için?" diye sorulmuş. "Ben ne diyeyim, cenazelerimiz konuşsun." demiş. Ne demek cenazelerimiz konuşsun? "Biz öldükten sonra tarih hangimizi yazacak, ona bakalım." demiş. Bu sözü söyleyen kişinin ismini araştırdım. Ahmed bin Hanbel'i tanıyorum zaten. Baktım "Mutezile'nin zındıklarından biri..." diye adı geçiyor, bin iki yüz sene sonra. Ahmed bin Hanbel'e de "Resûlullah'ın sünnetinin imamı!" deniliyor. Cenazeler konuştu işte! Yani cenazemiz ibret olsun. Şimdi herkes talebesine ders veriyor! Bir de cenaze olarak tabuta konduğumuz gün bakalım kim ne diyecek?

Kardeşler,

اَلَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ Ölümlü ve hayatı yarattı Allah. Ölüm hayattan daha realitedir. Ölüm daha gerçekçidir. Mezarlardaki insan sayısı, evlerinde oturan insan sayısından daha fazladır.

Kardeşler,

Eğer biz, annelerimiz babalarımız dâhil en yakınlarımızın ölümünü iki ay sonra untabiliyorsak, "Biz de onlarla beraber ölmüş olsaydık keşke!" denecek durumdayız. Ölümü unutamayız. Allah ecdadımıza rahmet eylesin. Yanlış mı yaptılar, doğru mu yaptılar bilmem; ama sanki İstanbul'da hiç yer yok gibi tuttular camilerin her tarafını mezarlık yaptılar. Hangi Selaaddin Camisi görmeniz önü, arkası, her yeri mezarlık. Eyüp Sultan diye bildiğimiz caminin de önü, arkası, her yeri mezarlık. Belki "Beni oraya gömün." diyenler, hani oradaki komşuluk ilişkilerinden yararlanırsınız diye düşündüler; ama el Hak iyi bir düşünce bu. Fakat camilerin etrafını mezarlık yapan ecdadımız, hangi ruhla namaza durmamız daha uygundur diye ders olması için öyle tefekkür ettiler. "Allahu ekber!" derken senin için de bir gün "Allahu ekber!" deneceğini hatırlatmak istediler ki caminin camından bakınca bir sürü mezar taşı gördüğün bir yerde sana, namaz kıldırıldılar. En muhteşem camiler, Süleymaniye'nin camından bakınca yüzlerce mezar görüyorsun, dev bir cami. O dev camiye yaptıran, küçücük bir taşın altında yatıyor. Rahmetullahi aleyhim cemian.

Kardeşler,

Kaybediyorum, biri Allah için bulsun getirsin, bulan kaybetmesin. Ölüm dersini kaybediyoruz. Etkilenmiyor, korkutmuyor, endişelenmiyorsa endişeye sebep olmuyorsa ölüm, öldü demektir. Hâlbuki ölmüşlerin çocukları olarak biz, daha basiretli bir gözle ölüme bakmalıydık. Yirmi dört saati matemli Müslüman değil; ama ölümü yirmi dört saat aklından çıkarmayan insan olmalıydık bankaya girerken, batıl bir sistemin siyaset zincirlerine takılıp tutulduğunuz zaman. Bir yerde yolsuzluğa imza attığınız zaman, rüşvete tevessül ettiğiniz zaman, sabah namazında uyku daha derin geldiği zaman, anne babayı çiğneyebilme kudretini kendinde gördüğünüz dakika peşinden onun mezara gideceğini hatırlaman gerekiyordu. "Allahu ekber" diyen müezzini ne kadar hissettiğin, "Allahu ekber" diye musallanın başında cenaze namazı kıldırın imamı ne kadar hissettiğine bağlı. İki hissiyat aynı. Bizim paramız olmasa da olur, hacca kura çıkmadığı için yirmi sene gitmesek de olur. Üç kere, on kere sabah namazı kaçırmış olsak hayatımızda, o da olur. Bu sene zekâta tembellik edip vermemiş olsam o da olur. Ölüm kaybolduysa o, asla olmaz! Çünkü bütün bunların tılsımı o ölümdü zaten; ama kofradan elektrik kesildikten sonra, senin küçük ampullerinde veya cihazında elektriği nasıl arayacaksınız ki?

Biz ölümden ders çıkarmaya, ölümü en büyük ders görmeye ve bu dersi hiç bitirmemeye hazır bir ümmetiz. Eğer samimi bir şekilde böyle yaşarsak "سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ" günümüz hazır demektir. O zaman sen ellerini açıp "Rabb'im ben yaşadığım sürece çocuklarıma haram yedirmedi, yalan konuşmadım, namaza alıştırmaya çalıştım. Şimdi ben sana geliyorum, bundan sonra sen çocuklarıma koru Rabb'im" de. Bak bu sözün kıymeti var, bu söz çok güzel! Sonra karışma işe sen. De, bir de bakalım! "Benim için hayırlı ise..." diye istihare yap; ama göz var mı sende bir şey görmek için? Yaşayan kalp kalmış mı ki istiharene iyi şeyler çıkacak senin? "Rabb'im benim için hayırlısıyla bunu bana nasip et." dedin; ama sen gelen sinyali alacak kalp taşıyor musun? Taşımadığın için işte "İstihare yaptık, evde tüp patladığını gördük." dersin, senin hep tüpün patlar evde zaten. "Yeşil ağaçlar gördüm." diyor. Koyun musun sen? Otlar, ağaçlar ne işin var? İstiharede ağaç mı görülmüş?

Sinyal aldın mı sinyal? Gelmiyor ki sinyal, enerji kalmamış ki. Muhammed bin İdris Eş Şafii'ye -rahmetullahi aleyh- nasıl geldi sinyaller ama. "Beceremeyeceksem bu kadılığı, al beni Rabb'im." dedi. Elçi geri ne haber götürdü? "Muhammed gitti." dedi. Yok, başka kimse yok! Rahmetullahi aleyh.

Kardeşlerim,

Zor, acı, tahammülü sıkıntılı Şeyler söylüyoruz; ama gerçek! İnkr edilemez en büyük gerçektir lm. Sofralarımızın gl diyemeyeceğim ölüm için; ama yataklarımızın rts. Gerçi sofrasında da giden var. Allah'tan iyi bir ölüm temenni etmek, kuru bir temenniyle değil; gerçek bir eylem sonucu olmalıdır. O zaman Allah, istediğimizi verir. Őehitlik bile nasip eder, kendi yatağına yatmış olsan dahi; ama içi bizden sonrakilerin, paramız ve Őhretimize göre yapacakları edebiyata bırakırsak vay halimize, vay halimize!

Kardeşlerim,

Öldükten sonra bir insana; Kur'an okunur mu, okunmaz mı, hediye yapılır mı, onun yerine umre yapılır mı, sevap mıdır? Bunlara hiç girmeye gerek yok. Fıkıh kitaplarımızda bunların cevapları var. Buna "Yok!" diyecek halim de yok. Benden nceki on binlerce fakaha "Okunan Kur'an, ibadet olarak okunduysa ölüye gider." dedi. Ben ne diyeyim bundan sonra? Fakat Őunu derim: "Hiç kimse kendinden sonra okunacak Kur'an'a umut bağlamasın." Otur bir Ayetelkrsi oku, o yeter sana! Taşıma suyla değirmen de dönmez, mezara nur da inmez.

Velhamdlillah Rabbil alemin